

Bereket Denizi 1

Bahar Karları

ÇEVRE PÜREN ÖZGÖREN

9. BASKI

♥ can modern

Yukio Mishima



YUKIO MIŞİMA

BAHAR
KARLARI

BEREKET DENİZİ 1

Can Modern

Bahar Karları, Yukio Mişima

Çeviri: Püren Özgören

Haru no yuki

© 1969, Yukio Mişima vârisleri

© 1992, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1992

9. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 9. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: İMAK Basım Yayın Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi

Akçaburgaz Mah. 137. Sokak No: 12

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 45523

ISBN 978-975-07-1960-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

YUKIO MIŞİMA

BAHAR
KARLARI

BEREKET DENİZİ 1

ROMAN

Çeviri

Püren Özgören

♥can

Kaçak Atlar / Bereket Denizi 2, 1993

Kaçak Atlar / Bereket Denizi 2, 1993

Şafak Tapınağı / Bereket Denizi 3, 1994

Meleğin Çürüyüşü / Bereket Denizi 4, 1994

Bir Maskenin İtirafı, 2010

Yaz Ortasında Ölüm, 2011

Denizi Yitiren Denizci, 2013

Dalgaların Sesi, 2014

Altın Köşk Tapınağı, 2017

Aşka Susamış, 2019

YUKİO MIŞİMA, asıl adı Hiraoka Kimitake. 1925 yılında doğdu. İlk hikâyelerini çocukken yazmaya başladı. Babasının ısrarıyla Tokyo Üniversitesi'nde hukuk okudu. Mezun olduktan sonra girdiği memuriyette ancak bir yıl çalışabildi. İstifa etti, tüm zamanını yazmaya ayırdı. Mişima'nın kısa sürede uluslararası bir ün kazanmasını sağlayan *Bir Maskenin İtirafları*, 1948 yılında yayımlandı. Çok sayıda romanın, popüler dizi romanların, öykü kitaplarının, denemelerin ve edebiyat eleştirilerinin yanı sıra Kabuki tiyatrosu ve geleneksel *no* oyunları için çağdaş metinler kaleme aldı. Çağdaş Japon edebiyatının en önemli yazarı olarak kabul edilen Mişima, 1970 yılında ününün ve prestijinin doruğundayken Henry Miller (*Reflections on the Death of Mishima*) ve Marguerite Yourcenar (*Mişima ya da Boşluk Algısı*) gibi yazarların kitaplarına konu olacak bir intiharla yaşamına son verdi.

PÜREN ÖZGÖREN, 1957 yılında Adana'da doğdu. Avusturya Lisesi'nde eğitimini tamamladıktan sonra Miami Üniversitesi'nde eğitim gördü. F. Scott Fitzgerald, Doris Lessing, D.H. Lawrence, Roald Dahl, Patricia Highsmith, Yukio Mişima, Henry Miller, Lawrence Durrell, Ernest Hemingway, Toni Morrison, Susan Sontag, Khaled Hosseini, Janet Wallach, Roman Polanski, Truman Capote gibi yazarların eserlerini dilimize kazandırdı.

I

Derste konu Rus-Japon Savaşı'na gelince, Kiyooki Matsugae en yakın arkadaşı Şigekuni Honda'ya savaşa ilişkin neler anımsadığını sordu. Şigekuni'nin savaşa ilgili anıları bulanıktı – bir keresinde bir fener alayının geçişini izlemek üzere ön kapıya götürüldüğünü anımsıyordu yalnızca. Savaşın sona erdiği yıl her ikisi de on bir yaşındaydı, Kiyooki'ye kalırsa o günleri biraz daha iyi anımsamaları gerekirdi. Savaş konusunda bilgiç bilgiç konuşan sınıf arkadaşlarıysa, büyüklerinden duydukları ufak tefek şeylerle puslu anılarını süsleyip püsleyip aktarmaktaydılar daha çok.

Matsugae ailesinin iki üyesi, yani Kiyooki'nin amcaları savaşta ölmüştü. Yitirdiği bu iki oğula karşılık hükümetten hâlâ aylık alan büyükannesi paraya elini bile sürmüyor, zarfları hiç açmadan aileye ait türbedeki rafa bırakıyordu. Belki de evdeki onca savaş fotoğrafının içinde Kiyooki'yi en çok etkileyen fotoğrafın “Tokuri Tapınağı'nın Yakınları: Savaş Şehitlerini Anma Töreni” adındaki, Meiji Dönemi'nin otuz yedinci yılı olan 26 Haziran 1904 tarihli fotoğraf olmasının nedeni buydu. Sepya mürekkeple basılmış bu fotoğraf, karmakarışık savaş andaçlarından oldukça farklıydı. Olaya bir bütün olarak bakabilen bir sanatçının elinden çıktığı belliydi: Orada bulunan

askerler, fotoğrafa bakanın dikkatini tam ortalarında duran, boyasız tahta anıta yöneltecek biçimde, tıpkı bir tablodaki figürler gibi dikkatle düzenlenmişti. Uzakta sisli dağlar hafifçe yükseliyor, fotoğrafın solunda, çok dik olmayan yamaçlarla basamak basamak engin düzlükten yukarıya çıkıyordu; dağlar sağ tarafta dağınık ağaç kümeleriyle karışıyor, sarı bir toz kümesine benzeyen ufuk çizgisinde yitiyordu. Buradaysa dağların yerini, göz sağa doğru kaydıkça yüksekliği artan birtakım ağaçlar alıyordu; aralarındaki boşluklardan sarı bir gökyüzü görünüyordu. Ön planda altı tane çok uzun ağaç düzgün aralıklarla sıralanmış, her biri sanki manzaranın genel uyumunu tamamlayacak biçimde yerleştirilmişti. Ağaçların cinsi anlaşılmıyordu ama yaprakla yüklü üst dalları rüzgârda acıklı bir görkemlilikle eğilmişe benziyordu.

Uzaktaki engin düzlükler belli belirsiz parlıyordu; dağların bu yüzü, bitkiler ölgün ve cansızdı. Resmin tam ortasında gösterişsiz tahta anıtla üzerinde çiçekler bulunan, beyaz örtüsü rüzgârdan bükülmüş mihrap vardı.

Bunun dışında askerlerden başka bir şey göremiyordunuz; binlerce asker. Öndeki askerler fotoğraf makinesine, keplerinden sarkan beyaz siperlikleri ve sırtlarındaki çapraz, deri kayışları gösterecek biçimde yan dönmüşlerdi. Düzgün sıralar halinde değil, başları eğik, gruplar halinde toplanmışlardı. Sol alt köşede bir avuç asker bir Rönesans tablosundaki insan karaltıları gibi, esmer yüzlerini kameraya yarı dönmüştü. Daha gerilerde bir asker kalabalığı kocaman bir yarım daire biçiminde ta düzlüğün sonlarına kadar yayılmıştı, öyle çoktular ki birini ötekinden ayırmak neredeyse olanaksızdı, çok daha uzaklarda, ağaçların altında başka kümeler de vardı.

Bu askerler, hem ön planda hem de geride olanlar, tozluklarının, botlarının dış çizgilerini belirginleştiren, eğik omuzlarının çıkıntı yerlerine ve ense köklerine vuran tuhaf, yarı aydınlık yarı değil bir ışığa yakalanmışlardı. Bu

ışık bütün resmi tanımlanamaz bir hüznle doldurmuştu.

Bu adamlardan, o küçük beyaz mihraba, çiçeklere, tam ortalarındaki anıta çarpan bir dalga halinde elle tutulur bir coşku boşanıyordu. Ovanın kıyısına kadar dağılmış bu koca kitleden yayılan, sözcüklerle anlatılması olanaksız tek bir düşünce tam ortada, kocaman, ağır, demir bir halka halinde toplanıyordu.

Eskiliğinin yanı sıra sepya mürekkebi de fotoğrafa alabildiğine hüznü bir hava katmıştı.

* * *

Kiyoaki on sekiz yaşındaydı. Doğduğu evdeki hiçbir şey onun bu kadar duyarlı, hüznü bunca yatkın biri olmasına katkıda bulunmuş olamazdı. Şibuya yakınlarındaki yüksek araziye kurulmuş, geniş bir alana yayılmış olan bu malikâne Kiyooki'nin duyarlılığını herhangi bir biçimde paylaşan birini bulabilmek için insanın epeyce çabalaması gerekirdi. Köklü bir samuray ailesiydiler ama Kiyooki'nin babası, Marki¹ Matsugae şogunluğun² sona erdiği zamanın daha elli yıl öncesine kadar atalarının önemli bir yerinin olmamasından utandığı için oğlunu henüz küçücük bir çocukken, yetiştirilmek üzere saraya mensup bir soylunun evine göndermişti. Yoksa Kiyooki böylesine duyarlı bir delikanlı olmazdı herhalde.

Marki Matsugae'nin malikânesi Tokyo yakınlarında, Şibuya'yı geçince, geniş bir araziye kaplıyordu. Elli dümden fazla bir alana serpiştirilmiş olan binaların çatıları insanı heyecanlandıran bir denge içinde yükselmek-

1. Japonya'da başlayan Batı hayranlığıyla birlikte Batı'dan alınan düğ, marki, kont, vikont ve baron gibi soyluluk rütbeleri de kullanılmaya başlanmış. Yazar da söz konusu hayranlığın altını çizmek için bu sözcükleri kullanıyor. (Ç.N.)

2. Japonya'da 1192-1867 arasında, şogun adlı komutanlara dayalı askerî diktatörlük yönetimi. (Y.N.)

teydi. Ana bina Japon mimarisine uygundu ama parkın köşesinde, tasarımı bir İngiliz'e ait olan Batı tarzında, etkileyici bir ev bulunuyordu. Bunun, Japonya'da ayak-kabıyla girilebilen dört evden biri olduğu söylenirdi. Birincisi Mareşal Oyama'nın eviydi.

Parkın ortasında, akçaağaçlarla kaplı bir tepenin önünde geniş bir göl vardı. İçinde tekneyle gezilebilecek kadar büyüktü; ortasındaki adada nilüferler çiçek açar, mutfak için toplanan su menekşeleri bile yetişirdi. Batı tarzı bu evin ziyafet salonu gibi ana binanın oturma odası da göle bakıyordu.

Gölün çevresine ve adanın üzerine iki yüz kadar taş fener gelişigüzel serpiştirilmişti, aralarında dökme demir den üç tane de turna vardı: İkisi uzun boyunlarını gökyüzüne uzatmış, bir tanesiyse başını öne eğmişti.

Akçaağaçla kaplı tepenin doruğundan fıskıran su pek çok çağlayan oluşturarak bayırdan iniyordu; dere daha sonra taş bir köprü'nün altından geçiyor, mevsimi gelince çiçeğe duran bir top güzel lalenin bulunduğu noktada göle ulaşmadan önce, Sado Adası'ndan getirilmiş kızıl kayalarla gölgelenmiş bir havuza dökülüyordu. Göl sazanla, havuz balıklarıyla kaynardı. Marki yılda iki kez okul çocuklarının burada piknik yapmasına izin verirdi.

Kiyoaki çocukken hizmetkârlar onu, ısırın kaplumbağa öyküleriyle korkutmuşlardı. Uzun zaman önce büyükbabası hastayken bir dostu, etini yiyip güçlenmesi umuduyla ona yüz tane su kaplumbağası hediye etmişti. Kaplumbağalar göle salınır salınmaz hızla üremeye başlamışlardı. Uşaklar Kiyoaki'ye, ısırın kaplumbağa parmağını bir kaptı mı, demişlerdi, işin bitti demektir.

Çay töreni için kullanılan pek çok pavyonla bir de büyük bilardo salonu mevcuttu. Ana binanın arkasında kalan topraklarda bol yabancı yerelması yetişirdi, Kiyoaki'nin büyükbabasının yetiştirdiği, iki patıkayla bölünmüş bir de servi korusu vardı. Patikalardan biri arka kapı-

ya kadar uzanıyor, ötekiyse küçük bir tepeyi aştıktan sonra, bir köşesinde aile türbesinin bulunduğu geniş çimenliğe varıyordu. Büyükbabasıyla iki amcası gömülüydü bu türbede. Hepsi de taş olan basamaklar, fenerler ile *torii*¹ gelenekseldi ama basamakların öteki yüzünde bildik aslan heykellerinin yerine, toprağa Rus-Japon Savaşı'ndan kalma, beyaza boyanmış bir çift gülle kovanı yerleştirilmişti. Biraz daha aşağıda, muhteşem bir kafese benzeyen salkımların arkasında tarım tanrısı İnarı'ye adanmış küçük bir tapınak vardı. Büyükbabasının ölüm yıldönümü mayıstaydı, aile anma töreni için toplandığında salkımlar coşmuş olur, kadınlar güneşten sakınmak için onun gölgesine sığınırlandı. Törenin onuruna her zamankinden de özenle pudralanmış beyaz yüzleri ölümün kusursuz gölgesi düşmüşçesine eflatun beneklerle kaplanırdı.

Kadınlar. Matsugae Malikânesi'nde yaşayan kadınların sayısını kimse tam olarak bilmezdi. Kiyooki'nin, gereksinimlerini karşılayacak sekiz hizmetçiyle birlikte ana binadan az uzaktaki evinde sessiz sakin bir yaşam süren büyükannesi elbette herkesten önce geliyordu. Hava ister yağmurlu olsun isterse güneşli, Kiyooki'nin annesi her sabah giyinir giyinmez iki hizmetçinin eşliğinde doğruca yaşlı hanımı ziyarete giderdi. Yaşlı hanımsa her gün gelinini kılı kırk yararcasına incelerdi.

“Bu saç sana pek yakışmamış. Yarın biraz daha yukarıdan toplamayı denesene. Eminim ki öylesi daha çok yakışacaktır,” derdi, gözlerini sevgiyle kısararak. Ama ertesi sabah Batılı tarzda taranmış saçları görünce, “Tsujiiko, biliyor musun, yüksek topuz senin gibi klasik bir Japon güzeline hiç yakışmıyor,” derdi. “Yarın lütfen Marumage usulünü dene.” Bu yüzden Kiyooki kendini bildi bileli annesinin saç modeli sürekli değişmekteydi.

1. Japonya'da tapınakların ulu ve süslü kapıları. (Ç.N.)

Evdeki berberleri ve çıraqları her an hizmete hazırdılar. Hizmetlerinden yararlanan tek kişi Kiyooki'nin annesi değildi, evdeki kırktan fazla hizmetçinin saçıyla da ilgilenmek zorundaydılar. Hatta bir keresinde Kiyooki'nin de saçıyla uğraşmak zorunda kaldılar. Kiyooki'nin Soylular Okulu'na bağlı ortaokuldaki ilk yılıydı. O yıl, imparatorluk sarayındaki yeni yıl kutlamalarında bir tür refakatçilik ya da iç oğlanlığı yapmakla onurlandırılmıştı.

Berberlerden biri, "Okuldakiler küçük bir keşiş benzeri istiyorlar," dedi. "Ama bu tıraşlı kafa bugünkü şık giysine hiç uygun değil."

"Ama saçım uzun olursa okulda azar işitirim."

"Peki peki," dedi berber. "Bakalım durumu düzeltmek için ne yapabilirim... Gerçi nasılsa şapka takacaksın ama öyle bir ayarlarız ki, şapkanı çıkardığın zaman bile öteki gençlerin hepsini gölgede bırakırsın."

İşte böyle söylemiş ama on üç yaşındaki Kiyooki'nin saçlarını öyle kısa kesmişti ki, kafası adeta mavi bir renk almıştı. Berber saçlarını ayırırken tarak canını acıttı, bryantinse derisini yaktı. Berberin herkesçe övülen yeteneğine karşın, işi bittiğinde aynada görülen kafa herhangi bir erkek çocuğunkinden farksızdı, yine de Kiyooki olağanüstü güzelliğiyle törende övgü topladı.

İmparator Meiji bir keresinde varlığıyla Matsugae Malikânesi'ni bizzat onurlandırmıştı. İmparatoru eğlendirmek için devasa bir *gingko*¹ ağacının altında sumo güreşi düzenlenmiş, ağacın çevresindeki boş alan bir perdeyle çevrilmişti. İmparator gösteriyi Batı tarzı evin ikinci katındaki balkonların birinden izlemişti. Kiyooki berbere o gün imparatorun huzuruna çıkarıldığını, imparatorun başını okşadığını anlattı. Gerçi bunlar dört yıl önce olmuştu ama yine de imparator yeni yıl kutlamala-

1. Çin'den getirilen ve meyve de veren bir süs ağacı. (Ç.N.)

rında bu basit iç oğlanının başını anımsayabilirdi pekâlâ.

“Sahi mi?” diye haykırdı berber şaşkınlıkla. “Genç efendi, yani imparator sizi sahiden okşadı mı?” Bunları söyledikten sonra ellerini, çocuğa karşı gerçek bir saygıyla çırpıp *tatami* döşeli zeminde geri geri kayd.

Saraya mensup bir hanıma eşlik eden iç oğlanlarının giysisi, birbirine uygun mavi kadife ceketle pantolondan oluşuyordu, pantolonun boyu dizin hemen altındaydı. Ceketin her iki ucunda bir sıra halinde dörder tane iri, beyaz tüylü ponpon vardı, bu ponponlardan kol ağızlarıyla pantolona da dikilmişti. İç oğlanının belinde bir kılıç asılıydı, beyaz çoraplı ayaklarındaki ayakkabılarsa siyahı, parlak kopçalarla tutturuluyordu. Geniş dantel yakanın tam ortasına beyaz ipekten bir boyunbağı düğümlemişti; uzun bir tüy takılı olan, üç kenarı kıvrık şapkasıysa ipek bir kordonla sırtından sarkıtılmıştı. Her yıl soylu ailelerden, okulda göze çarpan, yirmi kadar genç seçilir, bunlardan dördü üç gün süren kutlamalar sırasında imparatoriçenin eteğini, ötekilerse ikişer ikişer prenseslerin eteklerini taşırlardı. Kiyooki, imparatoriçenin eteğini bir kez tutmuş, bir kez de aynı işi Prenses Kasuga için yapmıştı. İmparatoriçenin eteğini taşıma sırası ondayken, imparatoriçe maiyetindekilerin yaktığı tütsülerin kokusuyla dolu koridorlarda soylu bir ağırbaşlılıkla ilerlemiş, Kiyooki ise kabul töreni boyunca onun arkasında beklemişti. İmparatoriçe son derece zarif ve zeki bir kadındı ama o sıralarda bile artık yaşlı sayılırdı, altmışına yakındı. Oysa Prenses Kasuga otuzdan fazla değildi: güzel, zarif, etkileyici, tıpkı kusursuzluğunun doruğundaki bir çiçek gibi.

Kiyooki şu an bile imparatoriçenin yaşına uygun eteğinden çok prensesin siyah benekli, inci bordürlü beyaz erminden yapılmış geniş eteğini anımsıyordu. İmparatoriçenin eteğinde dört oğlanın tutacağı dört ilmek, prensesinindeyse iki ilmek vardı. Kiyooki ile öteki oğlanlar

öyle sıkı eğitilmişlerdi ki bir yandan eteği sıkıca tutarken bir yandan da şaşmaz adımlarla ilerlemekte hiç zorlanmadılar.

Prenses Kasuga'nın saçlarında has verniğin siyahlığı ve parlaklığı vardı. Özenle taranıp biçimlenmiş saçları arkadan bakıldığında boynunun bembeyaz dokusunun içine girip yok oluyormuş gibi görünüyor, giysisinin açık yakasının daha da belirginleştirdiği hafifçe parlayan çıplak omuzlarına tel tel dökülüyordu.

Sırtını dimdik tutuyor, kararlı adımlarla, eteğini taşıyanlara hiçbir güçlük çıkarmadan yürüyordu ama geniş bir yelpazeye benzeyen bu beyaz kürk Kiyooki'ye, karla kaplı bir zirvenin yer değiştiren bulutlarla bir örtülüp bir açılması gibi, müziğin sesine göre bir parlayıp bir sönüyormuş gibi geliyordu. Tam o anda, yaşamında ilk kez kadın güzelliğini bütün yeğinliğiyle algıladı – onu kendinden geçiren, çiçek misali açmış, göz kamaştırıcı bir zariflik.

Prenses Kasuga'nın bolca sürdüğü Fransız parfümünün kokusu eteğine kadar sinmişti, tütsüden yayılan misk kokusunu bastırıyordu. Koridorun aşağı bölümünde bir yerde Kiyooki bir an sendeledi, elinde olmadan eteğin ucunu çekiverdi. Prenses belli belirsiz başını çevirdi, genç suçluya kızmadığını göstermek için kibarca gülümsedi. Hareketini kimse fark etmemişti; gövdesini dimdik tutmayı sürdürürken hafifçe dönmüş, dudağının bir kıyısını Kiyooki'nin kısıcık bir an için görmesine izin vermişti. O sırada bir tutam saçı aydınlık, beyaz yanağına kaymış, bir gözünün hafifçe çekik kenarında bir gülümseme, sönmüş ateşteki bir kıvılcım gibi parlayıvermişti. Oysa biçimli profili kıpırdamamıştı bile. Sanki hiçbir şey olmamıştı... yüzünün o bir anlık, hafifçe yandan görüntüsü –profili denemeyecek kadar belli belirsiz bir görüntüydü çünkü– Kiyooki için saf bir kristalin prizmasından, bir gökkuşağının bir anlık parlıtısından farksızdı.

Marki Matsugae oğlunun kutlamalar sırasındaki davranışlarını izler, güzel tören giysisi içindeki parlak görüntüsünü belleğine kazırken, bir ömür boyunca süren düşünün gerçekleştiğini gören bir erkeğin gönül rahatlığını doyasıya tadıyordu. Bu zafer, imparatoru evinde ağırlayabilecek biri olabilmek için harcadığı onca çaba yüzünden, içini kemirip duran bir sahtekâr gibi görülme korkusunu tam anlamıyla dağıtmıştı. En sonunda oğlunun kişiliğinde, aristokrasi ile samuray geleneklerinin kaynaşmasını, eski saray soylularıyla yeni soylular arasındaki kusursuz uyumu görüyordu.

Ancak tören sürdükçe oğlunun görünüşünü öven sözlerden aldığı haz yerini rahatsızlığa bıraktı. On üç yaşındaki Kiyooki fazla güzeldi. Bir babanın oğluna duyduğu doğal sevgi bir yana; marki, öteki iç oğlanlarıyla kıyaslandığında bile oğlunun göze çarptığını itiraf etmek zorunda kaldı. Kiyooki heyecanlanınca soluk yanakları kıpkırmızı kesiliyordu, kaşları belirgindi, hâlâ çocuksu bir ciddiyetle dolu iri gözleriye uzun kirpiklerle çevrilmişti. Koyu renk gözlerinde baştan çıkarıcı bir parıltı vardı. Marki iltifat sağanağı karşısında oğlunun, tek vârisinin, benzeri az bulunur güzelliğinin ayırımına vardı ve bunda kaygılandırıcı bir şeyler buldu. Rahatsız edici bir önseziye kapılmıştı. Ama Marki Matsugae inanılmayacak kadar iyimser bir insandı, tören biter bitmez bu şaşkınlıktan sıyrılıverdi.

Matsugae'lerin evine bir yıl önce, on yedi yaşındayken, Kiyooki'nin uşağı olarak gelmiş olan genç İnuma benzeri kaygıları çok daha derinden taşıyordu. İnuma, Kagoşima adlı köyündeki ortaokul tarafından Kiyooki'ye özel eğitmen olarak önerilmiş, ruhsal ve bedensel yeteneklerini onaylayan belgelerle birlikte Matsugae ailesine gönderilmişti. Şimdiki markinin babası Kagoşima'da hidetli, güçlü bir tanrı olarak saygı görürdü, İnuma da

memleketinde ya da okulda dinlediği merhum markinin kahramanlık öykülerine dayanarak Matsugae Malikâne-si'ndeki yaşamı gözünde canlandırmıştı. Ama onlarla birlikte geçirdiği bir yılın sonunda, sürdürdükleri lüks yaşam biçimi İnuuma'nın umutlarını yok etmiş, gençliğe özgü sofu duyarlılığını yaralamıştı.

Belki her şeye göz yumabilirdi ancak kişisel sorumluluğundaki Kiyooki'ye asla. Kiyooki'ye ilişkin her şey –görünüşi, kibarlığı, duyarlılığı, düşünce biçimi, ilgi alanları– İnuuma'yı sinirlendiriyordu. Marki ile markizin oğullarının eğitimine karşı tutumları da aynı oranda sinir bozucuydu. “Ben bir marki bile olsam oğlumu asla bu biçimde yetiştirmem. Marki, babasının ilkelerine o kadar az değer veriyor ki.”

Marki, babası için yapılan yıllık ayinleri titizlikle yönetiyor olsa da ondan neredeyse hiç söz etmiyordu. İnuuma başlarda markinin sık sık babasını anacağını, aktardığı anılarla babasına duyduğu saygıyı dile getireceğini sanmıştı ama bir yılın sonunda bütün umutları sönüp gitti.

Kiyooki'nin iç oğlanı olarak saraydaki görevini tamamlayıp eve döndüğü gece, markiyle markiz onun onuruna özel bir aile yemeği düzenlediler. Kiyooki'nin yatma vakti gelince İnuuma onunla birlikte odasına çıktı. On üç yaşındaki oğlanın yanakları babasının yarı şaka, zorla içirdiği şarap yüzünden al aldı. İpek örtülerin altına girdi, başı yastığa düştü; sık sık soluk alıyordu, soluğu ılıktı. Kısacık kesilmiş saçlarının dibindeki mavi damarlar, kulak memelerinin çevresinde atıyordu, teni öylesine olağanüstü bir saydamlıktaydı ki insan neredeyse altındaki kırılğan düzeneği görebiliyordu. Odadaki loş ışıkta bile dudakları kıpkırmızıydı. Sanki acıyı hiç tatmamış gibi görünen bu çocuğun solukları hüzünlü bir halk şarkısını yansılar gibiydi.

İnuuma eğilip oğlanın yüzüne, ok bakışlı, duyarlı gözlerine –bir susamurununkine benzeyen gözlerine– baktı; erkeklığe adım atmak üzereyken böylesine onurlu

bir görevi yerine getirme ayrıcalığı tanınmış her normal Japon genci böyle bir gecede bütün içtenliğiyle imparatora bağlılık yeminleri ederdi; İnuma bunu Kiyooki'den beklemenin boşuna olacağını biliyordu.

Sırtüstü yatmış tavana bakan Kiyooki'nin gözleri şimdi irileşmiş, gözyaşlarıyla dolmuştu. Islak, pırıltılı bakışlarını İnuma'ya çevirince, İnuma'nın hoşnutsuzluğu arttı. Ama bu, kendi bağlılığına inanmayı daha da kaçınılmaz kılmıştı. Fazlasıyla ısındığı anlaşılan Kiyooki sıcaktan pembeleşmiş kollarını örtünün altından çıkardı, başının altında kavuşturdu; İnuma hemen onu uyardı, geceliğinin açılmış yakasını kapadı: "Üşüteceksin. Hadi, uyu artık."

"İnuma, biliyor musun... bugün aptalca bir hata yaptım. Annemle babama söylemeyeceğine söz verirken ne olduğunu anlatırım."

"Ne oldu?"

"Bugün prensesin eteğini taşıırken azıcık sendeledim. Ama prenses yalnızca gülümsedi ve beni bağışladı."

Bu uyarı sözler, bu sorumsuzluk, yaşlı gözlerdeki bu kendinden geçmiş bakışlar, hepsi de itici gelmişti İnuma'ya.

2

On sekizine bastığında Kiyooki'nin aklından geçen şeylerin onu çevresinden gitgide soyutlamasına fazla şaşmamalı. Büyüdükçe tek uzaklaştığı ailesi değildi. Soylular Okulu'ndaki öğretmenler öğrencilerine soyluluğun en yüce örneği olarak, imparatorunu ölümden de izlemek için intihar eden okul müdürü General Nogi'yi gösterir, General Nogi hastalıktan ölmüş olsaydı eğitim geleneklerinin yoksullaşacağından dem vururlardı. Generalin in-

tiharının önemini vurgulamaya başladıklarından beri okula Sıpartalılara özgü bir yalınlık egemen olmaya başlamıştı. Askerliği çağrıştıran her şeyden tiksinen Kiyooki okuldan nefret eder oldu.

Tek dostu, sınıf arkadaşı Şigekuni Honda'ydı. Kiyooki'yle arkadaş olmak isteyen çoktu elbette ama o, yaşlılarının gençlik taşkınlıklarından hiç hoşlanmıyordu; haşın, toy tavırlarından çekiniyor, akılsızca okul marşını haykırırken sergiledikleri o incelikten yoksun, abartılı duygusallıktan tiksiniyordu. Honda'nın sakin, olgun, sağduyulu yaradılışı –o yaştaki bir gençte kolay rastlanmayacak nitelikler– Kiyooki'nin ilgisini çekiyordu. Oysa görünüş ya da kişilik açısından ortak noktaları yok denecek kadar azdı.

Honda yaşından büyük gösterirdi. Gerçi yüz çizgileri sıradandı ama nedense azametli bir havası vardı. Hukuk okumak istiyordu, ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın sezgileri çok güçlüydü. Ona bakan, tensel zevklere karşı ilgisiz olduğunu sanırdı, ancak güçlü bir tutkuyla yanıp tutuşuyormuş gibi görüldüğü anlar da vardı; böyle zamanlarda hafif miyop gözlerini iyice kısıp kaşlarını çatan, dudaklarını hep sımsıkı kapalı tutan Honda'yı dudakları aralanmış bir halde yakalamak olasıydı.

Kiyooki ile Honda yapıları açısından, bir bitkinin çiçeğiyle yaprağı kadar farklıydılar. Gerçek kişiliğini gizlemeyi beceremeyen Kiyooki toplumun acı verme gücüne karşı savunmasızdı. Cinsel dürtüleri uyanmamıştı, bir mart sağanağının altında bütün gövdesi titreyen, gözleriyle burnu ıslanmış bir köpek yavrusu gibi korunmasız bir halde bir yerlerde uyumaktaydılar. Oysa Honda tehlikenin nerede yattığını çok erken kavramış, ne kadar çekiçi olursa olsun bütün fırtınalardan sakınmayı seçmişti.

Her şeye karşın çok yakın arkadaş olmuşlardı. Salt okulda görüşmekle yetinmiyor, pazar günlerini de ya birinin ya ötekinin evinde birlikte geçiriyorlardı. Matsugae

Malikânesi'nin olanakları daha fazla olduğu için, daha çok orada buluşurlardı.

1912 Ekim'inde, yani Taişo Dönemi'nin ilk yılında, bir pazar günü akşamüstü akça ağaçların yaprakları güzelliklerinin doruğundayken Honda gölde kayıkla gezmeyi önermek için Kiyooki'nin odasına girdi. Bu da öteki yıllardan farksız bir yıl olsaydı, akça ağaç yapraklarının güzelliğinden yararlanmak isteyen, sayıları giderek artan başka konuklar da olurdu ama Matsugae ailesi geçen yaz ölen imparator için hâlâ yastaydı, toplumsal etkinliklerini bir süre için durdurmuşlardı. Parka alışılmadık bir sessizlik egemendi.

"Madem istiyorsun, peki. Kayık üç kişilik. Kürek çekmesi için İnuma'yı da yanımıza alalım."

"Kürek çekmek için birisine gereksinimimiz yok ki. Ben çekerim," dedi Honda. Kiyooki'nin odasına giderken suskun ama bildiğinden şaşmayan bir köle saygısıyla gereksiz yere kendisine eşlik eden genç adamın yüzündeki somurtkan ifadeyi anımsamıştı.

Kiyooki gülümsedi. "Ondan hoşlanmıyorsun öyle değil mi Honda?"

"Sorun ondan hoşlanıp hoşlanmamam değil. Ne var ki onu bunca zamandır tanımama karşın aklımdan neler geçtiğini bir türlü anlayamıyorum."

"Altı yıldır burada, o artık benim için soluduğum hava kadar doğal bir şey. Gerçi her konuda anlaştığımız söylenemez ama kendini tam anlamıyla adamıştır bana. Sadıktır, çok çalışır, ona güvenebilirsin."

Kiyooki'nin odası ikinci kattaydı, göle bakıyordu. Önce Japon tarzında yapılmış, daha sonra yeniden döşenip halıyla, Batı tarzı mobilyalarla odaya Batılı bir görünüm verilmişti. Honda pencerenin pervazına oturdu. Başını geriye çevirip bakınca gölü, adayı ve ötedeki akça ağaç tepesini görebiliyordu. Akşamüstü güneşinin vurdu-

ğu su durgundu. Honda tam altındaki küçük koya baktı.

Arkadaşının coşkudan ne kadar yoksun olduğunu düşündü. Kiyooki mutlak bir can sıkıntısıyla, sırf eğlenebilmek için arada bir ona katılsa bile asla hiçbir şeye önyak olmazdı. Birlikte bir şeyler yapma fikrini ortaya atan, önderlik eden hep Honda olurdu.

“Tekneleri görebiliyorsun değil mi?” diye sordu Kiyooki.

“Evet, elbette görebiliyorum,” diye yanıtladı Honda, kararsızca arkasına bakarak.

* * *

Bu sorunun anlamı neydi? Kiyooki ne demek istemişti? Belki de hiçbir şeye ilgi duymadığını anlatmaya çalışıyordu. Kendisini bir diken, ailesinin işçi eline benzeyen eline batmış küçük, zehirli bir diken gibi görüyordu. Yazgısıydı bu; çünkü onda biraz incelik vardı. Daha elli yıl önce Matsugae’ler taşrada kıt kanaat bir yaşamı sürdürmeye çalışan güçlü kuvvetli, namuslu bir samuray ailesinden başka bir şey değildi. Kısa bir süre sonra talihleri yaver gitmeye başlamıştı. Kiyooki doğduğunda, saray soylularının aksine, kibarlık virüsüne karşı bağışık olmaksızın yüzlerce yıldır yararlanan bu aile, kibarlığın tehdidi altındaydı. Kiyooki yaklaşan seli sezen bir karınca misali ailesinin hızlı çöküşünün ilk belirtilerini yaşıyordu.

Kiyooki’nin kibarlığı bir dikendi. Kabalığa duyduğu nefret gibi kibarlıktan aldığı hazzın da abes olduğunu biliyordu; köksüz bir bitkiydi o. Ailesinin kuyusunu kazmak, geleneklere karşı gelmek istemese de, salt doğası gereği böyle yapmaya zorunluymuştu. Bu zehir ailesini yok edeceği gibi kendi yaşamının da gelişip serpilmesini engelleyecekti. Yakışıklı delikanlı bu boşunallığın kendi varoluşunu simgelediğine emindi.



Japonya tarihine ve kültürüne dönük incelikli vurgularla sarsıcı bir aşk hikâyesinin ustalıkla harmanlandığı *Bahar Karları*, edebiyat tarihinin en önemli romanlarından biri. Tokyo'da eski aristokratlarla dönemin parlakan yıldızı taşralı zengin aileler arasındaki ilişkilerin merkeze alındığı romanda Mişima, sosyal, estetik ve ahlaki bir Japonya sentezi sunuyor. *Bereket Denizi* dörtlemesinin ilk kitabı olan *Bahar Karları*, kendi içinde de bütünlüğünü koruyabilen bir roman.

"Bu kitaplara," diyor Yukio Mişima, "yaşamla ve bu dünyayla ilgili hissettiğim ve düşündüğüm her şeyi yansıttım." *Bereket Denizi*, Japonya'yı asırlar boyunca besleyen kültürel unsurların birer birer yok edilmesinin destansı hikâyesi. Hayatı da romanları kadar çarpıcı olan Yukio Mişima'nın sayfalarında gezindikçe, bir kültürle birlikte bu kültüre inanmış yazarın da kendi sonuna doğru nasıl ilerlediğini görebiliyoruz.

#bereketdenizi #rusjaponsavaşı #aristokrasi #inanç #aşk #japonya

Kapak resmi: Haruki Kawase

 CAN

can yayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) can yayinlari

roman

ISSN: 978-975-07-1960-8



9 789750 719608